

Naslov:**Zdravstvena zakonodaja**

Etika in filozofija zdravstvene nege z zdravstveno zakonodajo
Skripta za študijski program Zdravstvena nega (VS)

Avtorica:

dr. Zdenka Tičar, pred.

Recenzentki:

Sedina Kalender Smajlović, mag. zdr. neg., viš. pred.,
Sanela Pivač, mag. zdr. neg., spec. managementa, viš. pred.

Izdala in založila:

Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin

Lektor:

Monika Jeglič

Oblikovanje in tisk:

Salve d. o. o.

Oblikovanje naslovnice:

MA marketing

Leto izdaje:

2019

Naklada:

200 izvodov

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Univerzitetna knjižnica Maribor

614.2:616-083(075.8)

TIČAR, Zdenka

Zdravstvena zakonodaja : etika in filozofija zdravstvene nege z zdravstveno zakonodajo : skripta za študijski program Zdravstvena nega (VS) / Zdenka Tičar. - Jesenice : Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2019

ISBN 978-961-6888-40-0

COBISS.SI-ID 95752961

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	11
2 PRAVO	12
2.1 Fizična oseba	13
2.2 Pravna oseba	14
2.3 Pravno pravilo	14
2.3.1 Splošnost.....	16
2.3.2 Abstraktnost.....	17
2.3.3 Formalizem.....	18
2.3.4 Sistematičnost.....	18
2.4 Človekove pravice.....	20
2.4.1 Pravice	20
2.4.2 Človekove pravice.....	20
2.5 Izhodišče za nastanek sodobnega prava.....	23
3 PRAVNI AKTI	26
3.1 Normativni pravni akti	26
3.1.1 Zakon.....	27
3.1.2 Uredba.....	27
3.1.3 Drugi podzakonski akti.....	27
3.1.4 Avtonomno pravno urejanje	28
3.2 Zakonodajni postopek	28
3.3 Veljavnost pravnih aktov.....	31
3.4 Hierarhija normativnih pravnih aktov.....	33
3.4.1 Pravni običaji (uzance)	34
4 PRAVNI SISTEMI V SVETU	36
5 EVROPSKA UNIJA	40
5.1 Primarna zakonodaja Evropske unije.....	40
5.1.1 Rimska pogodba (1957–1992).....	40
5.1.2 Maastrichtska pogodba (1992–2007)	42
5.1.3 Lizbonska pogodba (od 2007 dalje).....	42
5.2 Sekundarna zakonodaja EU	42
5.2.1 Uredbe	43
5.2.2 Direktive	43
5.2.3 Sklepi, priporočila in mnenja.....	44
5.2.4 Določbe	44

5.3	Institucije Evropske unije.....	45
5.4	Načelo pravne države in pravni sistem Evropske Unije	47
5.5	Ureditev reguliranih poklicev v Evropski uniji	50
5.5.1	Direktiva 2005/36 ES.....	51
5.5.2	Direktiva 2013/55 EU	54
6	DRŽAVA.....	60
7	USTAVA REPUBLIKE SLOVENIJE.....	63
7.1	USTAVA V FORMALNEM IN MATERIALNEM POMENU.....	63
7.2	USTAVA REPUBLIKE SLOVENIJE.....	63
7.2.1	Prvi del	64
7.2.2	Človekove pravice in temeljne svoboščine.....	64
7.2.3	Gospodarska in socialna razmerja	65
7.2.4	Državna ureditev.....	66
7.2.5	Lokalna samouprava	71
7.2.6	Javne finance.....	72
7.2.7	Ustavnost in zakonitost	72
7.2.8	Ustavno sodišče.....	73
7.2.9	Postopek za spremembo ustave.....	74
8	ZAKON O ZDRAVSTVENI DEJAVNOSTI (ZZDej).....	76
8.1	Zdravstvena dejavnost na primarni ravni	76
8.2	Zdravstvena dejavnost na sekundarni ravni	78
8.2.1	Specialistična ambulantna dejavnost	78
8.2.2	Bolnišnična dejavnost.....	78
8.3	Zdravstvena dejavnost na terciarni ravni	79
8.4	Zdraviliška zdravstvena dejavnost.....	79
8.5	Lekarniška dejavnost ter preskrba z ortopedskimi in drugimi pripomočki	79
8.6	Preskrba s krvjo in krvnimi pripravki ter z organi za presajanje	79
8.7	Preskrba z organi za presajanje	80
8.8	Dejavnost javnega zdravja	80
8.9	Zdravstveni zavodi	80
8.10	Izvajalci zdravstvene dejavnosti	82
8.11	Zasebni zdravstveni delavec in zasebna zdravstvena dejavnost	83
8.12	Koncesija za opravljanje javne službe v zdravstveni dejavnosti.....	84
8.13	Opravljanje zdravstvene dejavnosti	84
8.13.1	Poklicna skrivnost.....	85
8.13.2	Podatki o zdravstvenem stanju	85
8.13.3	Zapuščanje delovnega mesta.....	85
8.13.4	Delovni čas	85

8.13.5	Dežurstvo	86
8.13.6	Stalna pripravljenost.....	86
8.13.7	Opravljanje zdravstvene storitve pri drugem izvajalcu	86
8.13.8	Zdravstvena dokumentacija.....	87
8.13.9	Ugovor vesti.....	87
8.13.10	Ugotavljanje časa in vzroka smrti.....	87
8.14	Zdravstveni delavci in zdravstveni sodelavci	88
8.14.1	Pripravnštvo, strokovni izpit	88
8.14.2	Vpis v register zdravstvenih delavcev, licence	88
8.14.3	Specializacije	89
8.14.4	Strokovno izpopolnjevanje.....	89
8.15	Priznavanje poklicnih kvalifikacij.....	89
8.16	Strokovni organi.....	90
8.16.1	Razširjeni strokovni kolegij.....	90
8.16.2	Zdravstveni svet	90
8.17	Nadzorstvo	91
8.17.1	Notranji nadzor.....	91
8.17.2	Strokovni nadzor.....	93
8.17.3	Upravni nadzor	95
8.17.4	Sistemeski nadzor – strokovno upravni nadzor	97
8.18	Združenja in zbornice	98

9 ZAKON O ZDRAVSTVENEM VARSTVU IN ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU

(ZZVZZ)	100
9.1	Zdravstveno zavarovanje.....	102
9.1.1	Obvezno zavarovanje	102
9.1.2	Pravice iz obveznega zavarovanja.....	102
9.1.3	Viri sredstev obveznega zavarovanja	106
9.1.4	Prostovoljno zavarovanje.....	106
9.2	Urejanje odnosov med ZZZS in zdravstvenimi zavodi ter zasebnimi zdravstvenimi delavci	107
9.3	Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.....	107
9.4	Pravice iz zdravstvenega zavarovanja	108
9.5	Povrnitev škode	109

10 ZAKON O PACIENTOVIH PRAVICAH (ZPacP)

10.1	Pacientove pravice	112
10.1.1	Pravica do dostopa do zdravstvene oskrbe in zagotavljanja preventivnih storitev	113
10.1.2	Pravica do enakopravnega dostopa in obravnave pri zdravstveni oskrbi.....	113

10.1.3	Pravica do proste izbire zdravnika in izvajalca zdravstvenih storitev	114
10.1.4	Pravica do primerne, kakovostne in varne zdravstvene oskrbe	114
10.1.5	Pravica do spoštovanja pacientovega časa	115
10.1.6	Pravica do obveščenosti in sodelovanja	116
10.1.7	Pravica do samostojnega odločanja o zdravljenju.....	118
10.1.8	Pravica do upoštevanja vnaprej izražene volje	120
10.1.9	Pravica do preprečevanja in lajšanja trpljenja	122
10.1.10	Pravica do drugega mnenja.....	123
10.1.11	Pravica do seznanitve z zdravstveno dokumentacijo.....	123
10.1.12	Pravica do varstva zasebnosti in varstva osebnih podatkov.....	124
10.1.13	Pravica do obravnave kršitev pacientovih pravic.....	126
10.1.14	Pravica do brezplačne pomoči pri uresničevanju pacientovih pravic.....	127
10.2	Pacientove dolžnosti	129
10.3	Pristojnosti varuha človekovih pravic na področju pacientovih pravic.....	130
10.4	Postopek z zahtevo za obravnavo kršitve pacientovih pravic.....	130
10.4.1	Prva obravnava kršitve pacientovih pravic pri izvajalcu zdravstvenih storitev	130
10.4.2	Druga obravnava kršitve pacientovih pravic pred Komisijo Republike Slovenije za varstvo pacientovih pravic	132
10.4.3	Mediacijski postopek.....	134
10.4.4	Postopek obravnave druge zahteve pred Komisijo v senatni obravnavi	135
11	ZAKON O DUŠEVNEM ZDRAVJU (ZDZdr)	137
11.1	Pravice osebe v oddelku pod posebnim nadzorom, v varovanem oddelku in v nadzorovani obravnavi.....	137
11.2	Posebni varovalni ukrepi.....	138
11.3	Postopki pred sodiščem	138
11.4	Postopki sprejema osebe na zdravljenje oziroma obravnavo.....	139
11.4.1	Sprejem na zdravljenje s privolitvijo	139
11.4.2	Sprejem na zdravljenje brez privolitve.....	139
11.4.3	Nadzorovana obravnava	140
11.4.4	Obravnava v skupnosti	140
11.5	Nadzor.....	141
12	ZAKON O PRIDOBIVANJU IN PRESADITVI DELOV ČLOVEŠKEGA TELESA ZARADI ZDRAVLJENJA (ZPPDČT)	142
12.1	Pogoji za pridobivanje in presaditev delov telesa živega darovalca	142
12.2	Pridobivanje delov telesa umrlega	143
12.3	Presaditev	144
12.4	Zdravstveno osebje, prostori, materiali in oprema.....	145
12.5	Izmenjava organov in podatkov	146

12.6	Dovoljenje za opravljanje dejavnosti pridobivanja in presaditve.....	146
12.7	Evidence na področju pridobivanja in presaditve	147
13	ZAKON O KAKOVOSTI IN VARNOSTI ČLOVEŠKIH TKIV IN CELIC, NAMENJENIH ZA ZDRAVLJENJE	148
14	ZAKON O JAVNIH USLUŽBENCIH (ZJU)	152
15	KOLEKTIVNA POGODBA ZA ZAPOSLENE V ZDRAVSTVENI NEGI	155
15.1	Normativni del	155
15.1.1	Delo sindikalnih zaupnikov	155
15.1.2	Stavka	156
15.1.3	Obveščenost zaposlenih	156
15.1.4	Pogodba o zaposlitvi	157
15.1.5	Delovni čas	159
15.1.6	Letni dopust.....	160
15.1.7	Izobraževanje zaposlenih	161
15.1.8	Delovna praksa dijakov in študentov.....	162
15.1.9	Varstvo pravic zaposlenih.....	163
15.1.10	Prenehanje delovnega razmerja	163
15.1.11	Varnost pri delu	164
15.1.12	Odškodnina za nezakonite odločitve.....	164
15.2	Tarifni del.....	164
15.2.1	Osnovna plača.....	165
15.2.2	Povračila stroškov povezanih z delom.....	166
15.2.3	Nadomestila plače.....	167
15.2.4	Drugi prejemki	168